

**EUROPEISKA RÅDET
i Bryssel**

**ORDFÖRANDESKAPETS
SLUTSATSER**

den 25 och 26 mars 2004

1. Den 25–26 mars 2004 höll Europeiska rådet, i Bryssel, sitt årliga möte om Lissabonstrategin och den ekonomiska, sociala och miljörelaterade situationen i unionen. Europeiska rådet mottog också en rapport från ordförandeskapet om regeringskonferensen, antog ett uttalande om bekämpande av terrorism och behandlade ett antal frågor som rör utvecklingen på den internationella scenen.
2. Mötet föregicks av en föredragning av Europaparlamentets talman Pat Cox, följt av en diskussion om huvudpunkterna på dagordningen.

I. REGERINGSKONFERENSEN

3. Europeiska rådet välkomnade ordförandeskapets rapport om regeringskonferensen och den bedömning av utsikterna till framsteg som finns i den. Europeiska rådet bekräftade sitt åtagande att nå en överenskommelse om det konstitutionella fördraget som ett medel att göra unionen bättre rustad att tillgodose medborgarnas krav och spela en effektivare roll i världen. Det enades om vikten att bibehålla dynamiken från konventet och regeringskonferensens arbete hittills.
4. På grundval av ordförandeskapets rekommendation uppmanade Europeiska rådet ordförandeskapet att fortsätta sina samråd och så snart det är lämpligt se till att de formella överläggningarna i regeringskonferensen återupptas. Det beslutade att senast vid Europeiska rådets möte i juni uppnå enighet om det konstitutionella fördraget.

II. TERRORISM

5. Europeiska rådet uttrycker sitt deltagande och sin solidaritet med offren för terroristattacker i Madrid, deras familjer och det spanska folket. Det antog uttalandet om bekämpande av terrorism.

III. LISSABONSTRATEGIN: PRIORITERINGAR

ATT ANTA UTMANINGEN FRÅN LISSABON

6. Att tillgodose förväntningarna hos Europas befolkning om högre levnadsstandard och bättre livskvalitet kräver stark ekonomisk tillväxt och skapande av arbetstillfällen tillsammans med en hög grad av social sammanhållning och miljöskydd.
7. I mars 2000 ställde unionen upp ambitiösa mål för sin verksamhet. Fyra år senare är bilden blandad. Stora framsteg har gjorts och Europeiska rådet bekräftar att processen och målen fortfarande gäller. Reformtakten behöver dock ökas väsentligt om målen för 2010 skall uppnås. Europeiska rådet är fast beslutet att visa politisk vilja att genomföra detta.

8. Europeiska rådets budskap avspeglar beslutsamhet och tillförsikt. De utmaningar som väntar är enorma, men Europa har viljan och förmågan att förverkliga sin ekonomiska potential. Utvidgningen kommer att stimulera den europeiska ekonomin, skapa nya möjligheter för alla och främja konvergens för de anslutande staterna. Våra nya medlemsstaters erfarenhet och bidrag kommer att vara till nytta för Lissabonprocessen.

Genomförande

9. Lissabonagendan bygger på samordning mellan unionens åtgärder och medlemsstaternas åtgärder och även mellan de olika politikområdena – ekonomiska, sociala och miljörelaterade. Enskilda åtgärder måste förstärka varandra och reformer måste eftersträvas på alla områden. Europeiska rådet noterade med tillfredsställelse de viktigaste budskapen från alla berörda rådskonstellationer och beaktade vid diskussionerna fullt ut den sammanfattande rapporten från Europeiska kommissionen. Det kommer att nära följa de detaljåtgärder som vidtas för att gå vidare med genomförandet inom alla sektorer.
10. Europeiska rådet instämmer i att den avgörande frågan nu är behovet av ett bättre genomförande av de åtaganden som redan har beslutats. Om processen skall vara trovärdig krävs det att reformtakten påskyndas på medlemsstatsnivå. Ökad övervakning av de nationella resultaten är nödvändig, inklusive utbyte av information om bästa metoder. Överenskommelser och politikutformning på EU-nivå måste snabbare omsättas i konkreta åtgärder. Europeiska rådet understryker nödvändigheten att ta itu med den oacceptabla eftersläpningen, både när det gäller att överföra beslutade åtgärder till nationell lagstiftning och att slutföra det lagstiftningsprogram som följer av Lissabonagendan.
11. De viktigaste politiska frågor som leder till ökad tillväxt och sysselsättning måste prioriteras. Vårens möte i Europeiska rådet inriktas därför på två frågor: hållbar tillväxt och fler och bättre arbetstillfällen.

HÅLLBAR TILLVÄXT

i) Sund makroekonomisk politik

12. Europeiska unionens största ekonomiska utmaning är att förverkliga sin tillväxtpotential. Den ekonomiska återhämtning som började under andra halvåret 2003 går allt snabbare. Unionen måste tillvarata kraften i denna utveckling i sin interna och externa politik. Den måste gripa detta tillfälle för att påskynda sin interna reformprocess. Större öppenhet utåt globalt och förbättrad dynamik i de ekonomiska förbindelserna mellan handelspartnerna kommer att öka tillväxtpotentialerna.
13. De två centrala grundvalarna är sunda offentliga finanser, i enlighet med stabilitets- och tillväxtpakten, och prisstabilitet. Medlemsstaterna måste se till att uppfylla sina åtaganden om budgetkonsolidering.

14. Det är väsentligt att de offentliga finansernas hållbarhet på lång sikt är säkrad. Europeiska rådet manar med kraft medlemsstaterna att ta itu med de ekonomiska konsekvenserna av en åldrande befolkning genom att minska den offentliga skulden, öka sysselsättningen och reformera sjukvårds- och pensionssystemen.
15. Strukturella reformer är nödvändiga och nyttiga – nödvändiga i en alltmer globaliserad ekonomi och nyttiga därför att de i hög grad bidrar till ökad tillväxt och sysselsättning genom att de stärker förtroendet och främjar en bättre resursfördelning.
16. I den europeiska aktionen för tillväxt fastställs en färdplan för större investeringar i fysiskt kapital och humankapital som ett komplement till de strukturella reformerna. Huvudprinciperna för genomförandet fastställs i slutsatserna från Europeiska rådet i december 2003. "Snabbstartsprogrammet" är ett öppet och dynamiskt program som omfattar projekt som uppfyller fastställda kriterier inom en rad sektorer – transport, energi, telekommunikation, forskning, innovation och utveckling. Betydande medverkan av EU:s institutioner och medlemsstater, samt av projektfinansiärerna, kommer att krävas för att se till att projekten genomförs på ett konsekvent sätt och i rätt tid. Europeiska rådet betonar behovet av fortsatt stöd till och övervakning av aktionen för tillväxt och "snabbstartsprogrammet" och kommer att se över framstegen vid vårmötet 2005. Ramen för en starkare betoning av FoU-projekt inom central teknik för tillväxt kommer att ingå i denna översyn.

ii) Konkurrenskraft och innovation

17. Europeiska rådet betonar att konkurrenskraft, innovation och främjande av entreprenörskapskultur är förutsättningar för tillväxt – väsentlig för hela ekonomin och särskilt för små och medelstora företag. Med tanke på de framsteg som görs av andra internationella aktörer måste unionen agera mer beslutsamt för att kunna upprätthålla den europeiska sociala modellen under de kommande åren. Avindustrialisering är fortfarande en risk och Europeiska rådet ser fram emot att få en omfattande rapport från kommissionen, inbegripet konkreta åtgärder som syftar till att öka den europeiska industrins konkurrenskraft.
18. Europeiska rådet inriktar sig på fyra särskilda prioriteringar för att öka Europas konkurrenskraft: fullbordande av den inre marknaden, bättre lagstiftning, intensifierad FoU och effektiva institutionella arrangemang.

Fullbordandet av den inre marknaden

19. Den inre marknads potential har ännu inte förverkligats till fullo. Insatserna måste fortsätta för att uppnå att varu-, tjänste-, kapital- och arbetsmarknaderna fungerar smidigare. Unionen måste i tid reagera på nya utmaningar; på det avgörande området för elektroniska kommunikationer måste exempelvis unionen fortsätta att gå i spetsen genom nya mobil- och bredbandsstrategier inom EU. Inom tjänstesektorn, som fortfarande är mycket splittrad, fordras mer konkurrens för att öka effektiviteten, produktionen och sysselsättningen och gynna konsumenterna. Behandlingen av utkastet till direktiv om tjänster måste prioriteras i enlighet med tidsplanen.

20. En effektiv inre marknad för finansiella tjänster kommer att tillhandahålla mer och billigare kapital, bland annat synnerligen behövligt riskkapital. Europeiska rådet vill att de återstående delarna av handlingsplanen för finansiella tjänster – förslagen till direktiv om investeringstjänster och om insynskrav – färdigställs före utgången av det sittande parlamentets mandat. Det understryker även vikten av att stärka företagsstyrningen.
21. Den överenskommelse som nyligen nåddes om direktivet om förstärkt skydd av immateriella rättigheter är välkommen. En överenskommelse om gemenskapspatent skulle emellertid ha nåtts för länge sedan och Europeiska rådet uppmanar till ytterligare insatser för att slutföra arbetet med detta förslag.
22. Europeiska rådet understryker behovet av att fortsätta ansträngningarna att ta itu med skadliga skatteåtgärder och avlägsna hinder för den inre marknaden vilka skapats genom skattesystemet.

Bättre lagstiftning

23. Bättre lagstiftning på såväl europeisk som nationell nivå kommer att öka konkurrenskraften och produktiviteten. Europeiska rådet välkomnar det initiativ som nyligen lagts fram av fyra ordförandeskap om bättre lagstiftning och uppmanar rådet att genomföra ett åtgärdsprogram för att driva frågan vidare under det kommande året. Det välkomnar kommissionens åtagande att ytterligare förbättra det integrerade konsekvensanalysförfarandet, i samarbete med rådet och Europaparlamentet inom ramen för det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning, med särskild tonvikt på att öka konkurrenskraftsdimensionen, och att i samarbete med rådet utveckla en metod för att mäta administrativa bördor i företag. Europeiska rådet uppmanar kommissionen att ta hänsyn till rådets åsikter när det gäller prioriterade områden och tidshorisonter för förenklingen. Det uppmanar också medlemsstaterna att förbinda sig att påskynda genomförandet av nationella initiativ för lagstiftningsreformer. Europeiska rådet kommer åter att ta upp frågan om bättre lagstiftning vid Europeiska rådets möte i november 2004.

Att uppnå FoU-målet

24. Framstegen när det gäller att skapa ett europeiskt kunskapsområde måste påskyndas. Det är särskilt angeläget att garantera ökade företagsinvesteringar i FoU. Den privata sektorns relativt blygsamma investeringar i FoU inom unionen är slående jämfört med investeringarna på annat håll. En del av lösningen består i att se till att den offentliga sektorn försäkras sig om större inflytande från privata medel för investeringar på detta område. Europeiska rådet uppmanar medlemsstaterna att förbättra de allmänna villkoren för investeringar i FoU och att överväga målinriktat stöd och stimulansåtgärder för att främja större investeringar från företag.
25. Europas övergripande mål måste vara en stark vetenskaps- och forskningskapacitet samt ökade FoU-investeringar från den offentliga och privata sektorn. Det krävs en rad olika åtgärder som förstärker varandra. Mer insatser behövs för att förstärka samspelet mellan offentliga forskningsorgan och industrin. Högkvalitativ utbildning är ett mycket viktigt bidrag till den samlade konkurrenskraften. De mänskliga resurserna är avgörande för FoU, och prioritet måste ges åt att forskare utbildas, kan stanna kvar samt garanteras rörlighet. Konkurrensen inom forskningen bör förstärkas för att främja vetenskaplig kompetens.

26. Det europeiska ramprogrammet för forskning och utveckling utgör det huvudsakliga europeiska instrumentet för forskning och utveckling. Programmet måste förenklas för att lättare kunna användas, särskilt för små och medelstora företag och för nystartade företag. I första hand bör samarbete främjas mellan företag och forskning, framtida teknik hjälpas fram och grundforskning och tillämpad forskning stödjas. Europeiska rådet anser att det är bra med ökat stöd för den mest högkvalitativa grundforskningen, och möjligheten till en särskild finansiering kommer att undersökas. Det emotser med intresse ett förslag från Europeiska kommissionen i vilket möjligheten att inrätta ett forskningsråd kan ingå.
27. Europeiska rådet bekräftar på nytt sitt enhälliga stöd till det europeiska utbudet och uppmanar kommissionen att fortsätta förhandlingarna om ITER-projektet så att det snart kan inledas på den plats i Europa som föreslagits.

Institutionella arrangemang

28. Konkurrenskraftsrådet inrättades som en del av ett reformpaket som antogs vid Europeiska rådet i Sevilla. Det måste nu avancera snabbt för att kämpa för och driva ett tydligt och integrerat svar på de utmaningar som unionen står inför när det gäller konkurrenskraften. Vid bildandet av nästa kommission kommer den tillträdande ordföranden att behöva överväga hur konkurrenskraftsagendan skall kunna ges ett effektivt stöd.

iii) Den sociala sammanhållningen måste stå i centrum

29. En hög grad av social sammanhållning är central i Lissabonagendan. Strategier som får avgörande effekt på socialt utanförskap och fattigdomsutrotning måste förstärkas. Att skydda de mest utsatta medlemmarna i samhället är ett väsentligt inslag i det bredare upplägget. Modernisering av de sociala skyddssystemen, särskilt pensionssystemen och hälso- och sjukvårdssystemen, och integrering av agendan för social delaktighet genom genomförande av nationella handlingsplaner spelar en nyckelroll. Jämställdhetspolitik är instrument för både social sammanhållning och tillväxt.

iv) Miljömässigt hållbar tillväxt

30. För att kunna vara hållbar måste tillväxten vara miljömässigt sund. Genom en bättre integrering av politiken och mer hållbara konsumtions- och produktionsmönster måste sambandet mellan tillväxt och negativ miljöpåverkan brytas.
31. Av miljö- och konkurrenskraftsskäl är det väsentligt att energieffektiviteten förbättras och att förnybara energikällor används i större utsträckning. Det vägledande energieffektivitetsmålet för hela EU, vilket stöds av rådet är viktigt när det gäller att koncentrera insatserna.

32. Ytterligare kostnadseffektiva sätt att genomföra EU-beslut som avser klimatförändringen och de eventuella kostnaderna om inga åtgärder vidtas bör övervägas. Europeiska rådet bekräftar unionens åtagande att uppnå målet i Kyotoprotokollet och understryker den vikt som unionen fäster vid att protokollet ratificeras och snabbt träder i kraft. Det uppmanar de länder som ännu inte har ratificerat, däribland Ryska federationen, att göra detta i tid. Europeiska rådet ser fram emot att vid Europeiska rådets vårmöte 2005 överväga strategier och mål för att minska utsläppen på medellång och längre sikt, som ett bidrag till de globala insatserna. Som förberedelse för denna diskussion uppmanar det kommissionen att utarbeta en kostnadsnyttoanalys i vilken det tas hänsyn till såväl miljön som konkurrenskraften.
33. Ren teknik är avgörande för att till fullo utnyttja synergieffekterna mellan företag och miljö. Europeiska rådet välkomnar handlingsplanen för miljöteknik och uppmanar till ett snabbt genomförande av den. Kommissionen och Europeiska investeringsbanken uppmanas att undersöka om utbudet av finansiella instrument kan ställas till förfogande för att främja sådan teknik. Europeiska rådet kommer att vid nästa års vårmöte diskutera en rapport från kommissionen om de allmänna framstegen med handlingsplanen och om andra sätt på vilka unionen kan stödja möjliga åtgärder som alla parter vinner på och där miljöförbättringar kan bidra till att uppnå de ekonomiska och sociala målen i Lissabonstrategin.

FLER OCH BÄTTRE ARBETSTILLFÄLLEN

34. Att skapa fler och bättre arbetstillfällen är det kommande årets mest angelägna fråga. Ökad sysselsättningsgrad är av avgörande betydelse för ekonomisk tillväxt samt för främjandet av social integration med tanke på det starka sambandet mellan arbetslöshet och fattigdom. Det är absolut nödvändigt att EU sänker den övergripande arbetslöshetsnivån som för närvarande är oacceptabelt hög.
35. Medlemsstaterna måste förnya sitt åtagande att uppnå Lissabonmålen för sysselsättningen; i detta sammanhang är det angeläget att vidta uppföljningsåtgärder för att genomföra rekommendationerna från specialgruppen för sysselsättningsfrågor, ledd av Wim Kok. Att specialgruppens budskap har införlivats med den gemensamma rapporten om sysselsättningen är ett välkommet steg. Europeiska rådet betonar att medlemsstaterna måste vidta beslutsamma åtgärder i enlighet med specialgruppens förslag inom ramen för de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken och den europeiska sysselsättningsstrategin.
36. Inom ramen för en samlad sysselsättningsstrategi bör medlemsstaterna snarast uppmärksamma fyra särskilda strukturella problem: anpassningsförmåga, åtgärder för att locka fler människor till arbetsmarknaden, förbättringar av de kvalitativa aspekterna på arbetet samt investeringar i humankapital.
37. Anpassningsförmåga kräver att lönebikostnaderna minskar närhelst det är lämpligt, att det garanteras att lönerna bättre motsvarar produktiviteten och att flexibla sysselsättningsformer främjas samtidigt som arbetstagarnas säkerhet garanteras.

38. Åtgärder för att locka fler människor till arbetsmarknaden och att hålla dem kvar där innebär att samverkan mellan skatter och förmåner måste vara sådan att arbete blir klart ekonomiskt lönsamt. Det innebär även att särskilda strategier måste utvecklas för att öka sysselsättningsgraden för kvinnor och äldre arbetstagare. En strategi som omfattar integrering av ett jämställdhetsperspektiv kommer att bidra till att de övergripande Lissabonmålen uppnås. För att fler kvinnor skall uppmuntras till sysselsättning krävs det åtgärder för att ta itu med könsbetingade löneskillnader och skapar arbetsplatser som fungerar bättre ur familjesynpunkt. För att behålla äldre arbetstagare krävs lämpliga rättsliga och ekonomiska incitament.
39. Fler och effektivare investeringar i humankapital är avgörande för tillväxt och produktivitet samt för främjande av social integration och delaktighet. Om EU skall kunna bli världens ledande kunskapsbaserade ekonomi kommer utbildningen att spela en grundläggande roll. Europeiska rådet betonar behovet av reformer och investeringar på kunskapsområdena. Europeiska rådet inser också att livslångt lärande har positiva effekter på produktivitet och arbetskraftsutbud samt stöder att ett integrerat EU-program antas under 2005 och att nationella strategier införs i samtliga medlemsstater senast 2006.
40. Det nuvarande problemet gäller uppföljningen: verkliga framsteg måste göras under det kommande året mot fler och bättre arbetstillfällen. Europeiska rådet kommer vid sitt vårmöte 2005 att se över årets framsteg och har för avsikt att särskilt uppmärksamma i vilken utsträckning nationella åtgärder har drivit på framstegen mot Lissabonmålen för sysselsättningen. Europeiska rådet uppmanar rådet och kommissionen att tillsammans utarbeta en kortfattad sammanfattande rapport på grundval av den gemensamma rapporten om sysselsättningen, särskilt för den diskussionen. Rapporten bör särskilt inriktas på de framsteg som gjorts för att förstärka de landspecifika rekommendationerna inom ramen för de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken och den europeiska sysselsättningsstrategin.

Ökad fri rörlighet för arbetstagare

41. En enda arbetsmarknad, som ökar den fria rörligheten för arbetstagare, är ett centralt begrepp för unionens utveckling. Europeiska rådet uppmuntrar därför ytterligare framsteg på ett antal områden som kommer att främja rörligheten. Det europeiska sjukförsäkringskortet kommer att tas i bruk i juni 2004. Två åtgärder som kommer att underlätta erkännandet av kvalifikationer i hela unionen – direktivet om ömsesidigt erkännande av yrkeskvalifikationer och Europass – bör bli föremål för politisk överenskommelse senast i juni 2004.
42. Reformen av förordning (EEG) nr 1408/71 för att förenkla och modernisera de bestämmelser som skyddar rätten till social trygghet för arbetstagare som flyttar inom unionen är en viktig åtgärd som väntas bli slutförd under det nuvarande Europaparlamentets mandatperiod.

PARTNERSKAP FÖR REFORMER

43. Det är inte bara regeringarna som skall stödja och främja förändring. För att åstadkomma detta stöd uppmanar Europeiska rådet medlemsstaterna att bilda partnerskap för reformer där arbetsmarknadens parter, det civila samhället och de offentliga myndigheterna medverkar i överensstämmelse med nationella system och traditioner.
44. Dessa nationella partnerskap för reformer bör främja kompletterande strategier för förändring och omfatta alla de politikområden som finns på Lissabonagendan – ekonomi, socialpolitik och miljö. Dessa strategier bör återspeglas i tydliga nationella politiska handlingsprogram och mål och regeringarna bör också ta hänsyn till dessa under förberedandet av de nationella bidragen till halvtidsöversynen av Lissabonagendan.
45. Arbetsmarknadens parter på EU-nivå är redan engagerade i ett nära och konstruktivt samarbete för framsteg mot Lissabonmålen, inom ramen för det sociala trepartstoppmötet. Ytterligare åtgärder krävs nu för att stärka deras roll när det gäller att föra strategin framåt. Europeiska rådet välkomnar åtagandet från arbetsmarknadens parter om att fördjupa engagemanget genom ett förnyat europeiskt partnerskap för förändring för att främja tillväxt och öka sysselsättning och produktivitet. Det uppmanar också Europeiska ekonomiska och sociala kommittén att undersöka hur man skall kunna åstadkomma ett effektivare genomförande av Lissabonstrategin.

INFÖR 2005

46. Det råder inget tvivel om Lissabonprocessens fortsatta värde och relevans. Nästa år – årtiondets mitt – är en lämplig tidpunkt för en ingående översyn av genomförandet. Europeiska rådet noterar att kommissionen ämnar utarbeta en färdplan för att förstärka Lissabonstrategin och förbättra genomförandet.
47. Halvtidsöversynen bör behandla hur Lissabonmålen kan uppfyllas på bästa sätt i synnerhet mot bakgrund av utvidgningen. Vid utarbetandet bör den kommande översynen av EU:s strategi för hållbar utveckling beaktas. Halvtidsöversynen bör innefatta en bedömning av
 - de framsteg som gjorts mot de överenskomna sektoriella målen såväl som den uppsättning strukturella indikatorer och riktmärken som används för att mäta omfattningen av och dynamiken i medlemsstaternas resultat,
 - mätningen av de europeiska resultaten i ett globalt perspektiv,
 - åtgärder som är nödvändiga i det nya ekonomiska och geopolitiska läget för att höja tillväxtnivån och uppnå det mål som fastställdes i mars 2000,
 - styrning och övriga åtgärder och instrument för att Lissabonmålet skall uppnås, som står till såväl medlemsstaternas som EU:s förfogande, däribland både interna och externa drivkrafter för tillväxt, konkurrenskraft och sysselsättning,

- mekanismer för att delge konsumenter, medborgare och nyckelaktörer målen för Lissabonstrategin och medlemsstaternas bästa metoder,
 - möjliga sätt att förbättra metoden.
48. Europeiska rådet uppmanar kommissionen att inrätta en högnivågrupp under ledning av Wim Kok, som skall genomföra en oberoende översyn för att bidra till arbetet. I sin rapport bör gruppen ange åtgärder som tillsammans skall utgöra en enhetlig strategi enligt vilken ekonomierna kan uppnå Lissabonagendans mål. Gruppen bör bestå av ett begränsat antal högt kvalificerade personer som kan företräda samtliga aktörers åsikter. Denna rapport som kommer att offentliggöras bör läggas fram för kommissionen senast den 1 november 2004. När rapporten har lagts fram kommer kommissionen och medlemsstaterna tillsammans att diskutera dess innehåll och sörja för enhetliga förberedelser inför Europeiska rådets vårmöte 2005.

IV. CYPERN

49. Europeiska rådet betonar sitt fortsatta starka stöd för FN:s generalsekreterare Kofi Annans ansträngningar att hjälpa parterna att gripa detta historiska tillfälle för att få till stånd en övergripande uppgörelse om Cypernproblemet som är förenlig med FN:s säkerhetsråds resolutioner i frågan. Det välkomnar kommissionens fortsatta vilja att bidra till en snar lösning inom ramen för regelverket. Det välkomnar också kommissionens erbjudande att organisera en internationell konferens på hög nivå i Bryssel den 15 april för att förbereda en givarkonferens. Europeiska rådet är liksom tidigare övertygat om att en rättvis, hållbar och fungerande uppgörelse kan uppnås före den 1 maj. Det manar alla parter att hålla fast vid ett starkt engagemang för ett framgångsrikt resultat av förhandlingsprocessen i samarbete med den grekiska och den turkiska regeringen.
50. Europeiska rådet bekräftar att det starkt föredrar att ett enat Cypern ansluter sig till Europeiska unionen och uppger sin beredvillighet att anpassa villkoren i en uppgörelse i linje med de principer på vilka unionen är grundad.

V. DET INTERNATIONELLA LÄGET

Fredsprocessen i Mellanöstern

51. Europeiska rådet uttryckte sin djupa oro över situationen i Mellanöstern och förvärrandet av den israelisk-palestinska konflikten, i synnerhet efter det utomrättsliga dödandet av Hamasledaren shejk Ahmed Yassin. Europeiska rådet har vid upprepade tillfällen fördömt terroristattacker mot Israel och erkänt Israels rätt att skydda sina medborgare mot terroristattacker men har samtidigt konsekvent motsatt sig utomrättsligt dödande i strid med internationell rätt. Den nuvarande situationen med vedergällningar har orsakat omfattande lidande och död, förvärrat situationen och fört parterna allt längre från en förhandlingslösning.

52. Europeiska rådet uttryckte sin sympati för dem som på båda sidor blir utsatta för våldet eller vars livs förstörs av konflikten och uppmanade den palestinska myndigheten att ta itu med säkerheten och att bekämpa terrorismen samt välkomnade att den palestinska myndigheten har meddelat sina planer när det gäller att förbättra de palestinska säkerhetsinsatserna med betoning på behovet av ett fullständigt och korrekt genomförande. Europeiska rådet noterade med särskild oro den svåra humanitära situationen i de ockuperade palestinska territorierna och uppmanade den israeliska regeringen att vidta åtgärder för att lindra palestinernas lidande genom att avskaffa förbudet mot rörlighet, ändra sin bosättningspolitik och riva bosättningar som har byggts efter mars 2001 samt avbryta byggandet av den så kallade säkerhetsbarriären på palestinsk mark.
53. Europeiska rådet bekräftade sin starka övertygelse att kvartettens färdplan, som stöds av FN:s säkerhetsråds resolution 1515, förblir utgångspunkten för att nå en fredlig lösning. Europeiska rådet uppmanade alla parter att avstå från ytterligare upptrappning och att vidta de åtgärder som krävs för att inleda genomförandet av färdplanen. Det viktigaste steget är att alla parter avstår från ytterligare våldshandlingar.
54. Europeiska rådet upprepade sitt engagemang för en förhandlingslösning som leder till två livskraftiga, suveräna och oberoende stater, Israel och Palestina, grundade på 1967 års gränser, sida vid sida i fred och säkerhet, inom ramen för en övergripande fred i Mellanöstern, enligt kvartettens färdplan. Europeiska unionen kommer inte att erkänna några andra förändringar av gränserna före 1967 än dem som uppnås genom överenskommelser mellan parterna.
55. Europeiska rådet noterade förslagen till ett israeliskt tillbakadragande från Gazaremsan. Ett sådant tillbakadragande skulle kunna vara ett betydande steg mot genomförandet av färdplanen under förutsättning att, i enlighet med rådets överläggningar av den 23 februari,
- det äger rum inom ramen för färdplanen,
 - det är ett steg i riktning mot en tvåstatslösning,
 - det inte innebär att bosättningsverksamheten flyttas till Västbanken,
 - det finns ett organiserat och framförhandlat överlämnande av ansvaret till den palestinska myndigheten, och
 - Israel underlättar iståndsättandet och återuppbyggandet av Gaza.
56. Europeiska unionen är redo att stödja den palestinska myndigheten när det gäller att ta ansvar för lag och ordning och i synnerhet att förbättra den civila polisens förmåga och brottsbekämpningen i allmänhet. Europeiska rådet gav EU:s särskilde representant i uppdrag att tillsammans med kommissionen gå igenom den palestinska myndighetens krav på detta område och lämna rekommendationer till bistånd.
57. Europeiska rådet uppmanade det israeliska och det palestinska folket att uppamma den nödvändiga politiska viljan för att ta sig ur den nuvarande återvändsgränd i fredsprocessen. Endast genom fred och försoning kommer israeler och palestinier att till fullo förverkliga sina möjligheter.

58. Europeiska rådet bekräftar behovet av att behandla alla kriser i regionen inom ramen för en övergripande strategi, vilket är det enda som kan garantera säkerhet på lång sikt i regionen. I detta syfte kommer EU att mobilisera alla sina instrument och utveckla sin vision om stabilitet i regionen genom det strategiska partnerskap som det strävar efter att etablera med Medelhavsområdet och Mellanöstern.

EU:s strategiska partnerskap med Medelhavsområdet och Mellanöstern

59. Europeiska rådet välkomnade den lägesrapport som utarbetats av ordförandeskapet, rådets sekretariat och kommissionen under titeln "EU:s strategiska partnerskap med Medelhavsområdet och Mellanöstern". Europeiska rådet underströk vikten av intensivt samråd med de berörda länderna och välkomnade ordförandeskapets och den höge representantens planerade närvaro vid Arabförbundets toppmöte som en tydlig markering av unionens engagemang för att utveckla detta viktiga partnerskap.
60. Europeiska rådet ser fram emot att få motta en slutrapport vid sitt möte i juni 2004.
61. Europeiska rådet påminner om EU:s beredskap att i samarbetet med regionen agera gemensamt med USA och andra partner.

Irak

62. Europeiska rådet välkomnade den senaste tidens positiva politiska utveckling när det gäller Irak.
63. Europeiska unionen välkomnade i synnerhet den enighet som har uppnåtts av de olika parterna i Irak genom undertecknandet den 8 mars av den nya administrativa övergångslagstiftningen och uttryckte en förhoppning om att denna uppmuntrande utveckling kommer att möjliggöra en snabb utveckling i övergångsprocessen. Europeiska rådet uttryckte också en förhoppning om att detta kommer att leda till att Irak åter, med bevarad territoriell integritet, integreras som en suverän, oberoende, demokratisk och fredlig stat i världssamfundet.
64. Europeiska unionen välkomnade också beslutet av Iraks styrande råd att uppmana FN att bistå vid överförandet av överhögheten i slutet av juni och vid de kommande nationella valen samt att Förenta nationernas generalsekreterare Kofi Annan har bifallit uppmaningen. I överensstämmelse med de mandat som beviljats av säkerhetsrådet och inom ramen för FN:s åtagande att bistå det irakiska folket stöder Europeiska rådet FN-beslutet att bistå vid bildandet av en interimistisk irakisk regering som den 30 juni 2005 kommer att få överhöghet, samt vid förberedandet av direkta val före slutet av januari 2005. En väsentlig del av framgången för övergångsprocessen bygger på att FN får en framträdande roll. Europeiska rådet välkomnar uttalandet av den 23 mars 2004 från FN:s säkerhetsråds ordförandeskap som ett uttryck för internationellt samförstånd och ser fram emot att FN får en avgörande och växande roll med stöd av FN:s säkerhetsråd både vid inledningen av övergången och senare.

65. EU noterar att säkerhetsläget i Irak fortsätter att utgöra ett allvarligt hinder för en framgångsrik politisk process och återuppbyggnadsprocess. Det upprepar sitt fördömande av de terroristattacker som har orsakat så många dödsoffer.
66. Dessa attacker, som i ökande utsträckning riktas mot själva den irakiska befolkningen, är ett hänsynslöst försök att störa processen med att återupprätta överhögheten och stabiliteten i Irak. Det är särskilt störande att syftet med de nyligen utförda attackerna har varit att åstadkomma så många civila offer som möjligt, inklusive vid religiösa ceremonier, och har varit avsedda att främja sekteristiskt våld. Detta visar tydligt att gärningsmännen inte tar några hänsyn till det irakiska folkets liv och välfärd eller landets enhet och upprättandet av demokrati. Europeiska unionen uppmanar alla parter i Irak att på alla sätt bidra till att förhindra att internationella organ, vars enda syfte i Irak är att bistå det irakiska folket, blir måltavlor.
67. Europeiska unionen är besluten att bistå det irakiska folket när det träder in i en ny historisk epok för sitt land. Europeiska rådet erinrade om sin uppmaning till den höge representanten och kommissionen att utarbeta en strategi på medellång sikt för EU:s förbindelser med Irak, inklusive eventuella åtgärder i detta syfte.

Afghanistan

68. Europeiska rådet välkomnade Tysklands beslut att stå som värd för den internationella konferensen om Afghanistan i Berlin den 31 mars och 1 april. Detta utgör ännu ett steg på vägen mot att tillförsäkra Afghanistans folk en framtid styrd av principerna om frihet, rättvisa, respekt för mänskliga rättigheter och skälig politisk representation.
69. Europeiska rådet betonade den vikt det fäster vid att det i år hålls fria och rättvisa val i Afghanistan. Det välkomnade det bistånd som Förenta nationernas biståndsuppdrag i Afghanistan (UNAMA) och andra lämnar de afghanska myndigheterna som förberedelse för valet samt insatserna från Nato, koalitionen och EU:s medlemsstater för att bistå den afghanska regeringen med erforderliga säkerhetsförhållanden för att val skall kunna hållas.
70. Europeiska rådet bekräftade unionens långsiktiga engagemang för Afghanistans utveckling och återuppbyggnad samt välkomnade nya utfästelser från medlemsstaterna för återuppbyggnad och säkerhet.

Serbien och Montenegro/Kosovo

71. Den höge representanten Javier Solana och kommissionsledamoten Chris Patten lämnade en rapport till Europeiska rådet om sitt besök i Kosovo den 24 mars 2004.

72. Europeiska rådet fördömde i starka ordalag den senaste tidens etniska våld i Kosovo, förlusterna av människoliv, förstörelsen av egendom och av religiöst och kulturellt arvegods som är gemensam egendom för alla européer. Det fördömde likaledes attackerna på KFOR:s trupper och på UNMIK:s personal och förläggningar. Europeiska rådet manade alla ledare, särskilt den kosovoalbanska ledningen, att ta ansvar för situationen och se till att sådana handlingar och hot om våld inte upprepas. De som är ansvariga för våldet måste ställas inför rätta.
73. Europeiska rådet manade de provisoriska institutionerna för självstyre att visa prov på sitt engagemang för ett multietniskt Kosovo. Som ett omedelbart steg borde de avsätta resurser och ta ansvar för att ofördröjligen återuppbygga förstörd egendom inklusive helgedomar, för att sörja för att internflyktingar kan återvända snarast möjligt. Europeiska rådet betonade också behovet av att de politiska ledarna i Kosovo har ett nära samarbete med UNMIK och KFOR för att säkra den fysiska säkerheten och ett fullständigt skydd av rättigheterna för medlemmarna av alla folkgrupper i Kosovo.
74. Europeiska rådet noterade att den senaste tidens händelser har utgjort ett allvarligt bakslag för Kosovo och äventyrade de framsteg som gjorts de senaste åren. Det bekräftade Europeiska rådets starka stöd för den särskilda representanten för FN:s generalsekreterare Harri Holkeri, samt för UNMIK och för KFOR i deras beslutsamma ansträngningar för att stabilisera situationen och garantera genomförandet av säkerhetsrådets resolution 1244 och för policyn att provinsen måste uppfylla vissa standarder innan dess status kan diskuteras ("standards before status"). Härvid upprepade Europeiska rådet EU:s åtagande för en stabil framtid för ett säkert, demokratiskt, välmående och multietniskt Kosovo.

Ryssland

75. Europeiska rådet gratulerar president Putin till att ha blivit omvald och ser fram emot att arbeta tillsammans med honom i byggandet av ett strategiskt partnerskap mellan Europeiska unionen och Ryska federationen grundat på respekten för gemensamma värderingar. Europeiska rådet framhåller åter unionens starka och genuina intresse för ett öppet, stabilt och demokratiskt Ryssland. I detta avseende välkomnar Europeiska rådet president Putins utfästelse att bygga upp och stärka ett flerpartisystem, utveckla det civila samhället och säkerställa pressfriheten.
76. Den nära förestående och historiska utvidningen av Europeiska unionen kommer att föra EU och Ryssland närmare varandra. Fortsatt utveckling av de fyra områdena och samarbete på säkerhetsområdet, framför allt genom att bekämpa nya hot och lösa regionala konflikter i vårt gemensamma närområde, kommer att stärka förbindelserna mellan EU och Ryssland. Partnerskaps- och samarbetsavtalet förblir en grundsten i dessa förbindelser. Europeiska rådet räknar med att detta avtal från och med den 1 maj 2004 utan förhandsvillkor eller åtskillnad kommer att gälla för samtliga medlemsstater. Europeiska unionen är öppen för diskussioner av Rysslands berättigade intressen i fråga om utvidningens verkningar, vilket dock skall ske helt fristående från utvidningen av partnerskaps- och samarbetsavtalet.

77. Europeiska rådet ser fram emot ett fruktbart toppmöte mellan EU och Ryssland den 21 maj. Europeiska rådet välkomnar även det inledande mötet i det ständiga partnerskapsrådet den 26–27 april 2004.

Elfenbenskusten

78. Europeiska rådet beklagar djupt det ökade våldet i Elfenbenskusten. Det vädjar till ansvarskänslan hos båda sidor och uppmanar samtliga ledare att återgå till dialog och försoning. För att freden skall återställas i landet är det av avgörande betydelse att Marcoussis-avtalen genomförs fullt ut.

VI. ÖVRIGA FRÅGOR

Budgetplan

79. Europeiska rådet välkomnar att diskussionerna har inletts beträffande kommissionens meddelande om budgetplanen 2007–2013. Det anmodar rådet att fortsätta Corepers pågående behandling av meddelandet för att förbereda en analysrapport före Europeiska rådets möte i juni 2004. Europeiska rådet erinrar om den tidtabell som planeras i det fleråriga programmet vilken syftar till att nå en politisk överenskommelse om den nya budgetplanen vid Europeiska rådets möte i juni 2005.

Résidence Palace

80. Europeiska rådet samtycker till den belgiska regeringens förslag om att använda huskropp A i Résidence Palace för Europeiska rådets möten när denna har renoverats, utgående från den allmänna ram för de finansiella, logistiska och rättsliga aspekterna av projektet vilken rådet har godkänt. Europeiska rådet anmodar den belgiska regeringen och rådets generalsekretariat att omarbota den allmänna ramen till ett operativt projekt i linje med bestämmelserna i denna.
81. Europeiska rådet anmodar rådet att noga övervaka hur projektet fortskrider och genomförs och vid behov fatta lämpliga beslut för att se till att genomförandet av projektet följer den överenskomna ramen.
-